

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

Mehmet Veysi ÖZEL / Türkiye

Başvuru No.4243/09

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başkan

Guido Raimondi

Yargıçlar

DanutėJočienė,

Peer Lorenzen,

Dragoljub Popović,

Işıl Karakaş,

Nebojša Vučinić,

Paulo Pinto de Albuquerque

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdürü* Stanley Naismith'in katılımıyla 22 Ekim 2013 tarihinde oluşturulan ve Daire halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

5 Ocak 2009 tarihinde yapılan yukarıdaki başvuruyu göz önünde bulundurarak,

Yapılan müzakerelerin ardından aşağıdaki şekilde karar vermiştir:

OLAYLAR

Başvuran Mehmet Veysi Özel, 1971 doğumlu bir Türk vatandaşıdır. Hâlihazırda İzmir T Tipi Cezaevinde cezası infaz edilmektedir.

Davanın Koşulları

Davaya konu olaylar, başvuran tarafından ibraz edildiği şekliyle, aşağıdaki gibi özetlenebilir.

1. Ön Bilgiler

Başvuran, 5 Eylül 2001 tarihinde yasadışı bir örgüte yani Hizbullah'a üye olduğu şüphesiyle yakalanmış ve gözaltına alınmıştır.

Başvuran, 15 Ekim 2001 tarihinde tutuklanmıştır.

30 Aralık 2009 tarihinde, eski Ceza Kanunu'nun 146. maddesinin 1. fıkrası uyarınca anayasal düzeni yıkmaya teşebbüsten mahkûm edilmiştir. Yargıtay, 26 Ocak 2011 tarihinde başvuranın mahkûmiyet kararını onamıştır.

Başvuran, işbu başvuruya yol açan olaylar sırasında, önce duruşmasını beklerken, ardından mahkûm olarak Diyarbakır Yüksek Güvenlikli Cezaevinde tutulmaktaydı.

2. Başvuranın Sağlık Durumu ve Tedavisi

Başvuran, tip 2 diyabet hastalığından (daha önce insüline bağımlı olmayan diyabet olarak adlandırılmaktaydı) muzdariptir.

Diyarbakır Yüksek Güvenlikli Cezaevi doktoru, 2008 senesinin başında belirtilmeyen bir tarihte, başvuranı görünüşe göre diyabet hastalığı ile bağlantılı olarak rutin sağlık kontrolleri için hastaneye sevk etmiştir. Cezaevi yetkililerinin talimat aldıkları üzere kendisine hastaneye gidişte refakat etme konusundaki ilk girişimi, ilgili testlerin aç karna yapılması gerektiği gerekçesiyle başvuran tarafından geri çevrilmiştir. Başvuran bu nedenle, yetkililerden hastaneye sevkini ertesi sabaha kadar ertelemelerini istemiştir.

Başvuran, iddiasına göre cezaevi doktorunun sevkini üzerinden iki ay geçmiş olmasına rağmen halen hastaneye götürülmemiş olduğu 25 Mart 2008 tarihinde, Diyarbakır İnfaz Hâkimliğine sağlığını ve tedavisini ihmal etmekle itham ettiği cezaevi yetkilileri aleyhinde şikâyetle bulunmuştur.

26 Mart 2008 tarihinde konsültasyon için Diyarbakır Devlet Hastanesine götürülmüştür. Başvuran, muayene raporunun kopyasını ibraz etmemiştir.

İnfaz Hâkimliği, başvuranın sağlık dosyasını inceledikten sonra, 11 Nisan 2008 tarihinde başvuranın tip 2 diyabet nedeniyle düzenli tedavi gördüğünü, kendisine anti diyabetik ilaçlar reçete edildiğini, cezaevinde bulunduğu sırada şeker seviyesini düzenli olarak izlemesi için kendisine bir şeker ölçüm cihazı verildiğini ve bu tür bir kontrol için hastanedeki uzmandan talep gelmemesine karşın cezaevi doktorunun takdiriyle hastaneye sevk edildiğini doğrulamıştır. İnfaz Hâkimi, her hâlükarda başvuranın 4 ve 26 Mart 2008 tarihlerinde kontrolleri için hastaneye götürüldüğünü eklemiş ve başvurana tıbbi tedavi sağlanmasında hiçbir ihmal olmadığına karar vermiştir. Ayrıca, olaylarla ilgili herhangi bir cezai sorumluluk bulunup bulunmadığını değerlendirmesi için, başvuranın şikâyetinin bir kopyasının Diyarbakır Cumhuriyet Savcısına gönderilmesini emretmiştir.

Diyarbakır Ağır Ceza Mahkemesi, 2 Mayıs 2008 tarihinde başvuranın İnfaz Hâkimliği kararına itirazını reddetmiş ve benzer şekilde konuyu Diyarbakır Cumhuriyet Savcısına göndermiştir.

Diyarbakır Cumhuriyet Savcısı 29 Mayıs 2008 tarihinde, ihmal olduğunu gösteren deliller bulunmadığı gerekçesiyle, ilgili cezaevi yetkilileri aleyhinde dava açmamaya karar vermiştir. Siverek Ağır Ceza Mahkemesi, 30 Ekim 2008 tarihinde Cumhuriyet savcısının kararını onamıştır.

Dava dosyasındaki belgelere göre başvuran ayrıca, kendisini sağ bacağında fasılalı uyuşma şeklinde gösteren ve konuyla ilgili olarak 13 Mart 2009 tarihinde kendisine bir nörolog tarafından ilâç reçete edilmiş olan nöropatik bir hastalıktan muzdaripti. Mevcut bilgilerden bu rahatsızlığının tip 2 diyabet hastalığıyla ilişkili olup olmadığı anlaşılmamaktadır.

Başvuran, 23 Eylül 2009 tarihinde nöroloji konsültasyonu için Diyarbakır Devlet Hastanesine götürülmüştür. Başvurayı muayene eden nörolog, baş BT taramasını ve filmini inceledikten sonra, kendisine bir de bir beyin cerrahını görmesini tavsiye etmiştir. Dava dosyasında nörologun muayene raporunun herhangi bir kopyası bulunmamaktadır. Başvuran

ayrıca hastanedeyken bir iç hastalıkları uzmanını görmüş; doktor kendisine ilaçlarına ve diyetine devam etmesini söyleyerek, üç ay sonra kendisini tekrar görmek istemiştir. Bununla birlikte başvuran, o gün hastanede bir beyin cerrahına görünmemiştir.

Başvuran, 27 Ekim 2009 tarihinde, daha önce bir nörolog tarafından sevk edilmiş olmasına rağmen nöroşirurji muayenesini geciktirmekle itham ettiği cezaevi yetkilileri aleyhinde Diyarbakır İnfaz Hâkimliğine şikâyetle bulunmuştur.

Diyarbakır Devlet Hastanesinde bir beyin cerrahı, 3 Kasım 2009 tarihinde başvurunu muayene etmiş ve kendisine şiltesinin altına lifli levha koymasını tavsiye etmiştir. Dava dosyasındaki rapordan, beyin cerrahının yeni bir teşhis koymadığı veya farklı bir ilaç tedavisi önermediği görülmektedir.

Diyarbakır İnfaz Hâkimliği 3 Aralık 2009 tarihinde, başvuranın 3 Kasım 2009 tarihinde bir beyin cerrahı tarafından muayene edilmiş olması nedeniyle, şikâyeti ile ilgili olarak yeni bir karar almaya gerek olmadığına karar vermiştir. Bununla birlikte hâkim, iddialarını incelemesi için başvuranın şikâyetini Diyarbakır Cumhuriyet Savcısına iletmıştır. Cumhuriyet savcılığı tarafından bu konuda alınan herhangi bir karar olup olmadığı ile ilgili olarak Mahkemeye başka hiçbir bilgi verilmemiştir.

Dosyada yer alan 31 Mart 2005, 8 Ekim 2008 ve 29 Aralık 2008 tarihli sağlık raporlarına göre, başvuranın elindeki şeker ölçüm cihazıyla kendi kan şeker seviyesini ölçebildiği ve izleyebildiği kabul edilmiştir. İlâveten, bir endokrinolog tarafından hazırlanan 29 Aralık 2008 tarihli rapordan, yemek sonralarında kan şekerindeki yükselmeyi en aza indirmede anti diyabetik ilaçlarını tamamlaması için başvurana, bir insülin kalemiyle enjekte edilmek üzere hızlı etkili insülin reçete (sabahları 20, akşamları 14 doz) edilmiş olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, diyabeti hastalığına ilişkin tip 2 sınıflandırması değişmemiştir.

3. Cezaevinde Başvuranın Diyetle İlişkin Gereksinimleri

O sırada başvuran, 2 Eylül 2008 tarihinde Diyarbakır İnfaz Hâkimliğine bir başka şikâyetle bulunmuştur. Sağlık durumunun belgelendirilmiş olmasına rağmen, cezaevinde kendisine verilen yiyeceğin tavsiye edilen diyabet diyetine uygun olmadığını ileri sürmüştür. Başvuran bu nedenle, kendi yemeğini pişirmesi için bir ocak satın almasına izin verilmesini veya özel ihtiyaçlarını karşılaması için ayrı diyet yiyecek sağlanmasını talep etmiştir.

Cezaevi yönetimi aynı gün Diyarbakır İnfaz Hâkimliğine bir yazı sunarak, sınırlı bütçe nedeniyle mahkûmlara kişiye özel beslenme programları sunma imkânına sahip olmadıklarını açıklamıştır. Bununla birlikte, cezaevindeki yemek menüsü, özel diyet gereksinimleri bulunan mahkûmların (toplamda 750 mahkûm içinden 142 mahkûmdu) ihtiyaçlarını da dikkate alan cezaevi doktoru ile görüşülerek hazırlanmaktaydı. Belli bir yemeğin tüketmeleri için elverişli olmadığı durumlarda, ilgili kişilere uygun alternatifler sağlanmaktaydı; ayrıca cezaevi kantini tüm mahkûmlara açıldı ve dahası mahkûmlar koğuşlarındaki buzdolaplarında yiyecek de saklayabilmekteydi. Yetkililer, iddialarını desteklemek üzere örnek olarak haftalık bir diyet menüsü ibraz etmiştir.

Diyarbakır İnfaz Hâkimliği; cezaevi tarafından sunulan bilgileri, başvuranın sağlık raporlarını ve diyabetli hastalar için Dicle Üniversitesi Hastanesi tarafından hazırlanan diyet programlarını göz önünde bulundurarak; 24 Eylül 2008 tarihinde başvuranın kişiye özel yemek programı talebini reddetmiştir. Diyarbakır Ağır Ceza Mahkemesi, 5 Kasım 2008 tarihinde başvuranın İnfaz Hâkimliği kararına itirazını reddetmiştir.

4. Cezaevinde Başvuranın Öğrenim Gereksinimleri

Başvuran, hapis cezası infaz edilirken, Açık Öğretim Üniversitesinde Uluslararası İlişkiler Fakültesine kaydolmuştur (uzaktan eğitim dersleri).

Başvuran, belirtilmeyen bir tarihte, uluslararası ilişkiler dersleri için önemli olduğunu ileri sürdüğü yabancı dil ders kayıtlarını dinleyerek İngilizce çalışmak amacıyla, kendi olanaklarıyla taşınabilir bir medya oynatıcısı yani MP4 çalar edinmek için cezaevi yönetiminden izin istemiştir.

Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü (“Genel Müdürlük”), 4 Aralık 2009 tarihinde, MP4 çalarların ilgili yönetmelik uyarınca cezaevlerinde izin verilen eşya ve cihazlar arasında yer almaması gerekçesiyle, başvuranın talebini reddetmiştir. Başvurana, İnfaz Hâkimliği önünde bu karara itiraz edebileceği bildirilmiş ve başvuran da itirazda bulunmuştur.

Diyarbakır İnfaz Hâkimliği, 31 Aralık 2009 tarihinde başvuranın talebini Genel Müdürlük gibi aynı gerekçelerle reddetmiştir ve Diyarbakır Ağır Ceza Mahkemesi 14 Ocak 2010 tarihinde bu kararı onamıştır.

ŞİKÂYETLER

Başvuran, Sözleşme’nin 2. maddesi kapsamında, cezaevi sistemi içerisinde kendisine sağlanan sağlık hizmetinin yetersiz olduğundan ve sonuç olarak sağlığının kötüleştiğinden şikâyet etmiştir. Başvuran, cezaevi doktorunun sevkiyle oldukça sık olarak cezaevi dışında bir hastaneye götürülmüş olmasına karşın (bu sıklık, kimi zaman ayda iki defaya kadar çıkmaktaydı), bilhassa her vizitede aynı doktoru görmüyor olması ve farklı doktorların kendisine farklı ilâçlar reçete etmesi nedeniyle istikrarlı bir tedavi görmediğini iddia etmiştir. İddialarını desteklemek amacıyla, farklı doktorlar tarafından yazılmış sırasıyla 31 Mart 2005, 8 Ekim 2008 ve 29 Aralık 2008 tarihli üç farklı reçete ibraz etmiştir. Başvuran ayrıca, hastaneye sevk işlemlerindeki gecikmelerden şikâyetçi olmuştur.

Başvuran ayrıca, aynı hüküm kapsamında, cezaevinde sağlık durumuyla sıkı sıkıya uyumlu bir diyet programı takip edememiş olmasından şikâyet etmiştir.

Başvuran son olarak, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 2. maddesi kapsamında, İngilizce derslerine destek olması amacıyla bir "MP4 çalar" edinmesine izin verilmemesinin, eğitim hakkı anlamında ihlâl teşkil ettiğini ileri sürmüştür.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

A. Başvuranın Sağlık Durumuna İlişkin Şikâyetler

Başvuranın sağlık durumu ve tedavisi ile ilgili olarak 2. madde kapsamındaki şikâyetleri konusunda Mahkeme, ilk olarak, bu şikâyetlerin tek başına 3. madde kapsamında incelenmesi gerektiği kanaatindedir.

Mahkeme; kişinin insan haysiyetine saygıyla bağdaşan koşullarda tutulmasını ve tutukluluğun uygulamada gerektirdikleri göz önünde bulundurulduğunda, kişinin sağlık ve refahının, diğer şeyler yanı sıra, kendisine gerekli tıbbi yardımın sağlanması suretiyle yeterince güvence altına alınmasını sağlamak konusunda, 3. maddenin devletlere bir pozitif yükümlülük getirdiğini yinelemektedir (bk. *Kudla/Polonya* [BD], No. 30210/96, § 94, AİHM 2000-XI ve *Rivière/Fransa*, No. 33834/03, § 62, 11 Temmuz 2006). Dolayısıyla, uygun sağlık hizmetinin bulunmayışı ve daha genel olarak, hasta bir kişinin uygunsuz koşullarda tutulması, ilke olarak 3. maddeye aykırı muamele teşkil etmektedir (bk. *İlhan/Türkiye* [BD], No. 22277/93, § 87, AİHM 2000-VII).

Mahkeme bununla birlikte, 3. maddenin kapsamına girebilmek için kötü muamelenin asgari şiddet seviyesine ulaşması gerektiğini tekrarlamaktadır. Söz konusu asgari seviyenin takdiri, doğal olarak görecelidir; muamelenin

niteliği ve bağlamı, gerçekleştiriliş şekli ve yöntemi, süresi, fiziksel veya zihinsel etkileri ve bazı durumlarda mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi dava koşullarının tamamına bağlıdır (bk. *Kudla*, yukarıda anılan, § 91).

Mahkeme ilk olarak, mevcut davada düzenli olarak cezaevi doktorunun gözetiminde olduğu ve ayrıca doktorun durumunu kontrol altında tutmak amacıyla kendisini ileri tetkikler için sık olarak uzmanlara sevk ettiği konusunda, başvuranın herhangi bir itirazının bulunmadığını kaydetmektedir. İlâveten, kendi kan şekeri seviyelerini izlemesi ve gerektiğinde cezaevi doktorunu uyarması için başvurana bir şeker ölçüm cihazı sağlanmıştır. Başvuran ayrıca, ağız yoluyla aldığı anti diyabetik ilâçlarını tamamlaması için Aralık 2008 tarihi itibarıyla insülin tedavisine başlatılmıştır; buna göre başvuran, kullanamamaktan şikâyetçi olmadığı bir insülin kalem vasisıyla, kendisine endokrinologunun önceden belirlediği dozlarda insülin uygulamaktaydı. Mahkeme, bir mahkûmun sadece doktor tarafından görülmüş ve kendisine belli bir tedavi şeklinin reçete edilmiş olmasının, doğrudan söz konusu tıbbi yardımın yeterli olduğu sonucuna götüremeyeceğini kabul etmektedir (bk. *Hummatov/Azərbaycan*, No. 9852/03 ve 13413/04, § 116, 29 Kasım 2007). Mahkeme bununla birlikte, dava dosyasındaki bilgilere dayanarak, somut davada başvuranın durumunun genel olarak kontrol altında olduğunu ve başvurusunda belirtilen ve ileri kontroller için hastaneye sevk işlemlerinin bir ila iki ay sürdüğü iki örnek haricinde (sekiz yıl içerisinde), cezaevi yetkililerinin genelde başvuranın tıbbi tedavi ihtiyaçlarına yeterince cevap verdiğini düşünmektedir.

Ciddi hastalık durumlarında sağlık sorunlarının zamanında ele alınmamasının ve teşhislerin takip edilmemesinin ortaya insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele çıkardığını kabul edilmekle birlikte, (bk. *Ghavitadze/Gürcistan*, No. 23204/07, §§ 74-98, 3 Mart 2009), tedavi sağlanmasında yaşanacak nispeten kısa gecikmelere, bilhassa mahkûmun

sağlık durumu özel bir aciliyet arz etmiyorsa, müsamaha gösterilebilir (bk. *Gavriliță/Romanya*, No. 10921/03, § 33, 22 Haziran 2010). Mahkeme; hakkında itirazda bulunulan gecikmelerin başvuranın sağlığının kötüleşmesine neden olduğunu veya kendisinde büyük sıkıntı ya da endişeye yol açtığını gösteren herhangi bir delil bulunmaması durumunda, söz konusu gecikmelerin gerekli tıbbi yardımın sağlanmasında insan haysiyetiyle bağdaşmayan büyük bir ihmalin işareti sayılmasını kabul edemez. Mahkeme bu bağlamda, sağlanan tıbbi tedavinin yeterliliğine ilişkin yapılacak bir değerlendirmede, tutukluluğun uygulamada gerektirdiklerinin de göz önünde bulundurulması gerektiğini vurgulamaktadır (*Aleksanyan/Rusya*, No. 46468/06, § 140, 22 Aralık 2008).

Ayrıca, başvuranın farklı doktorların farklı reçeteler yazmasıyla ilgili iddialarının, bu konuda ihtiyaç duyduğu açıklamayı tedavi gördüğü ve ilâç kullandığı sırada düzenli olarak gördüğü uzmanlardan veya cezaevi doktorundan neden isteyememiş olduğuna ilişkin ek herhangi bir açıklama olmadan onaylanması mümkün değildir.

Başvurana sağlık durumunun gereklilikleri doğrultusunda bir diyet programı sağlanmamış olduğu iddiası ile ilgili olarak, Mahkeme öncelikle, ulusal makamların 3. madde uyarınca mahkûmların sağlık ve refahını sağlama yönünde sahip olduğu pozitif yükümlülüğün, diğer faktörler içerisinde mahkûmların sağlığının göz önünde bulundurulması suretiyle, cezaevlerinde uygun beslenmenin sağlanmasını da kapsadığını hatırlatmaktadır (bk. *Moisejevs/Litvanya*, No. 64846/01, § 78, 15 Haziran 2006). Mahkeme, başvuranın karşılaştırma amaçlı olarak Dicle Üniversite Hastanesinin kendisine tavsiye ettiği örnek günlük menü ile 23-29 Nisan 2008 tarihleri arasında cezaevinde sunulan diyet menüsünü sunduğunu kaydetmektedir. Başvuran; meyve suyu, bal, beyaz pirinç pilavı (sade ve tavuklu ya da dar bezelyeli), bulgur, makarna ve patatesli et yemeği dâhil olmak üzere cezaevi menüsünde yiyemediği yiyeceklerin altını çizmiştir. Mahkeme bununla birlikte, başvuranın cezaevi menüsünde zararlı olduğunu

belirttiği gıda maddelerinden meyve suyu ve bal hariç hemen hemen hepsinin hastane tarafından tavsiye edilen yiyecekler arasında yer aldığını kaydetmektedir. Bu nedenle, Mahkemenin ancak başvuranın iddialarının dayanaktan yoksun olduğuna hükmetmesi mümkündür. Mahkeme her ne kadar cezaevi sistemindeki kaynakların ilke olarak bir şekilde sınırlı olduğunu ve cezaevinde verilen diyet yiyeceklerin her zaman başvuranın hoşuna gidecek türden olmayabileceğini kabul etmeye hazırsa da; başvuran tarafından ibraz edilen deliller arasında, tavsiye edilen diyabet diyeti ile cezaevinde verilen yemek arasındaki farklılığın başvuranın sağlığını olumsuz etkilemiş veya onun sıkıntı çekmesine yol açmış olabilecek kadar büyük olduğunu gösteren hiçbir şey bulunmamaktadır¹ (bk. *mevcut davaya uygulanabildiği ölçüde*, *Grishin/Rusya*, No. 30983/02, § 76, 15 Kasım 2007).

Mahkeme, sahip olduğu tüm unsurları inceledikten sonra, Diyarbakır Yüksek Güvenlikli Cezaevinde tutulduğu sırada başvurana sağlanan tıbbi yardımın yetersiz olduğu, bu dönemde sağlık durumunun önemli ölçüde ve doğal seyrinin ötesinde kötüleştiği veya sağlık hizmetinin yetersizliği nedeniyle başvuranın büyük sıkıntı çektiği sonucuna varmak için hiçbir dayanak görmemektedir (bk. *mevcut davaya uygulanabildiği ölçüde*, *Grishin*, yukarıda anılan, § 78-79, 15 Kasım 2007 ve *Austranu/Romanya*, No. 16117/02, § 92, 12 Şubat 2013). Mahkeme ayrıca, son üç yıl içerisinde sağlık durumunun kötüleştiğini ileri sürmek için başvurandan Haziran 2010 tarihinden bu yana hiçbir bilgi alınmadığını kaydetmektedir.

Sonuç olarak, başvurunun bu kısmının, Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. ve 4. fıkraları uyarınca açıkça temelden yoksun olduğu gerekçesiyle reddedilmesi gerekmektedir.

¹ Amerikan Diyabet Derneği tarafından sunulan bilgilere göre, diyabetli kişilere yönelik sağlıklı bir yemek programı genel olarak herkes için sağlıklı olan bir beslenmeyle aynıdır; yani düşük yağ (özellikle doymuş ve trans yağ), az tuz ve şeker, tam tahıllı yiyecekler, sebzeler ve meyveler. Diyabetik ve “diyet” yiyecekler genel olarak özel hiçbir fayda sunmamaktadır (bk. <http://www.diabetes.org/diabetes-basics/diabetes-myths/>).

B. Eğitim Hakkının Verilmemesine İlişkin Şikâyet

Mahkeme, yetkili bir mahkeme tarafından mahkûm edilmesinin ardından usulüne uygun tutulmasına tekabül eden dönem içerisinde başvuranın İngilizce derslerine yardımcı olması için taşınabilir bir medya oynatıcısına erişimine engel olunmasının, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokolün 2. maddesi anlamında eğitim hakkından mahrum bırakma olarak yorumlanamayacağı kanaatindedir (bk. *Georgiou/Yunanistan* (k.k.), No. 45138/98, 13 Ocak 2000; *Durmaz ve Diğerleri/Türkiye* (k.k.), No. 46506/99, 46569/99, 46570/99 ve 46939/99, 4 Eylül 2001; *Arslan/Türkiye* (k.k.), No. 31320/02, 1 Haziran 2006). Mahkeme bu bağlamda, başvuranın bunun dışında üniversite öğrenimine uzaktan eğitim dersleri yoluyla devam etmesine izin verildiğini vurgulamaktadır. İlâveten, dil becerilerini ilerletmesi için yazılı materyallere veya internete erişmesine izin verilmediği yönünde hiçbir iddia bulunmamaktadır.

Yukarıdakiler ışığında Mahkeme, başvurunun bu kısmının 35. maddenin 3. fıkrası anlamında açıkça temelden yoksun olduğu ve 35. maddenin 4. fıkrası uyarınca reddedilmesi gerektiği sonucuna varmaktadır.

Bu gerekçelerle, Mahkeme oybirliğiyle

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *hükmetmiştir*.

Stanley Naismith
Bölüm Yazı İşleri Müdürü

Guido Raimondi
Başkan